

รายงานการประชุมคณะกรรมการวิชาการ

งานมหกรรมสมุนไพรมหาชาติ ครั้งที่ ๗

ครั้งที่ ๗/๒๕๕๓

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.

ห้องประชุมชั้น ๑ อาคารกรมการแพทย์ (DMS ๖)

.....

ผู้มาประชุม

๑. นายสุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านควบคุมป้องกันโรค	ประธาน
๒. นางสาวสำลี ใจดี	มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา	อนุกรรมการ
๓. นางพร้อมจิต ศรีลัมพ์	คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
๔. นายวีรพงษ์ เกรียงสินยศ	มูลนิธิสุขภาพไทย	อนุกรรมการ
๕. นางวนิดา จันทรเทพเทวัญ	ผู้แทนรองผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม	อนุกรรมการ
๖. นางดารณี อ่อนชมจันทร์	ผู้แทนผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๗. นางสาวพินทุสร เหมพิสุทธ์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๘. นางสาวปารณัฐ สุขสุทธิ์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๙. นางสาวกัลยา อนุลักขณาภรณ์	ผู้แทนรองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
	ผู้แทนผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสมุนไพรมหาชาติ	อนุกรรมการ
๑๐. นายประวิทย์ อัครเสรินนท์	ผู้แทนนายทวิ เลหาพันธ์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวผกากรอง ขวัญข้าว	ผู้แทนนางสาวสุภาภรณ์ ปิติพร มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร	อนุกรรมการ
๑๒. นายวีระยุทธ โพธิ์ถาวร	ผู้แทนนางสุภา ไยเมือง มูลนิธิเกษตรกรรมยั่งยืน	อนุกรรมการ
๑๓. นายประพจน์ เกตตราภาค	กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
๑๔. นางนวลจันทร์ วารีเจริญ	ผู้แทนผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์แผนไทย	อนุกรรมการ
๑๕. นางสาวฉันทนา ลาไม้	ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักการแพทย์พื้นบ้านไทย	อนุกรรมการ
๑๖. นางลักขณา อังอิภัทร	ผู้แทนผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน	อนุกรรมการ
๑๗. นางสาวรัชณี จันท์เกษ	กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	อนุกรรมการ
๑๘. นางสุพินดา ศิริจันทร์	กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	และเลขานุการ

และผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม (เนื่องจากติดราชการอื่น)

๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
๒. รองอธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๓. รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
๔. รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
๕. ผู้อำนวยการกองแผนงานวิชาการ
๖. ผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
๗. เลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

- 1 ๘. เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
 2 ๙. นางสาวจิราพร ลิ้มปานานนท์ นักวิชาการอิสระ
 3 ๑๐. นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ มูลนิธิชีววิถี
 4 ๑๑. ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ทางเลือก
 5 ๑๒. ผู้อำนวยการสำนักคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร
 6 ๑๓. นางสาวอัญชลี จุฑะพุทธิ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 7 ๑๔. นายวิชัย จันทร์กิติวัฒน์ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 8 ๑๕. นางสาวนวนันท์ กิจทวี กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

9

10 **ผู้เข้าร่วมประชุม**

- 11 ๑. นายลือชัย ศรีเงินยวง มหาวิทยาลัยมหิดล
 12 ๒. นางสาวศุภลักษณ์ เลิศมนรัตน์ มหาวิทยาลัยมหิดล
 13 ๓. นางสาวสลักจิต ชุ่มชม มหาวิทยาลัยมหิดล
 14 ๔. นางสาวพฤตจิ แก้วแท้ สำนักวิชาการ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
 15 ๕. นางสาวฉวีวรรณ แก้วจิ้น สำนักวิชาการ
 16 ๖. นางสาวสุภาภรณ์ เปาชม สำนักวิชาการ

17

18 **เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.**

19

20 **ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ**

21

22 **ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องสืบเนื่อง**

23 รายงานการจัดประชุมวิชาการประจำปี การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และ
 24 การแพทย์ทางเลือกแห่งชาติ ครั้งที่ ๗ โดย นางสาวรัชณี จันทร์เกษ (รายละเอียดเอกสาร
 25 หมายเลข ๑) มีสาระสำคัญ ดังนี้

- 26 ■ **เป้าหมาย** ในการจัดประชุมวิชาการฯ เพื่อเป็นเวทีในการขับเคลื่อนนโยบายและ
 27 ยุทธศาสตร์ระดับชาติและพื้นที่ เพื่อเป็นเวทีการนำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในเชิงนโยบาย เชิง
 28 วิชาการและองค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพของประชาชน เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนการ
 29 เรียนรู้ระหว่างเครือข่าย การพัฒนาความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย และเป็นเวทีเพื่อการ
 30 สนับสนุนการขับเคลื่อนเชิงวัฒนธรรมของระบบการแพทย์แผนไทยและสุขภาพไทย
- 31 ■ **วัตถุประสงค์** ในการจัดประชุมวิชาการฯ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยด้าน
 32 การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก เป็นเวทีความร่วมมือ
 33 และเปลี่ยนองค์ความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ ด้านการแพทย์แผนไทยฯ การ
 34 พัฒนาองค์ความรู้ และคุณภาพทางวิชาการ รวมทั้งพัฒนาความร่วมมือของเครือข่าย ภาคี
 35 ต่างๆ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติการพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท
- 36 ■ สำหรับการประชุมวิชาการฯ ปีนี้ มีผู้ลงทะเบียนผ่าน website จำนวน ๑,๘๑๑ คน
 37 ■ สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการฯ ใน ๓ วันแรก มีจำนวน ๔,๑๑๙ คน แยกเป็นห้องประชุม
 38 ใหญ่จำนวน ๒,๘๒๐ คน ห้องประชุมย่อย จำนวน ๑,๒๙๙ คนจำนวน
 39 ■ หัวข้ออภิปรายในการประชุมวิชาการฯ

1 - เรื่องเล่าแห่งความสำเร็จการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถี
2 ไทย พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔ จำนวน ๕ ประเด็น และร่างแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕-
3 ๒๕๕๙

4 - ทิศทางอนาคตยาไทย คุณค่ายาสมุนไพร

5 - ความคืบหน้าการขับเคลื่อนมิติสมัชชาสุขภาพ ครั้งที่ ๒ มิติที่ ๗

6 - การเสวนา “หอมกรุ่นทั่วไทย หอมไกลทั่วโลก

7 ■ หัวข้อการนำเสนอชุดประสบการณ์

8 - ก้าว่างใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการสนับสนุนระบบสุขภาพชุมชน

9 - จารึกข้อมูลชุมชน: มรรคผลสู่สุขภาพอย่างยั่งยืน

10 - มหัจจรรย์ถั่วพื้นบ้าน ความหลากหลายที่น่าค้นหา

11 - ยาหอมตำรับไทย จากภูมิปัญญาสู่นวัตกรรม

12 ■ การประกวดผลงานทางวิชาการ

13 - มีผู้ส่งผลงานทางด้านสังคมศาสตร์ทั้งหมด จำนวน ๗๕ เรื่อง คัดเหลือ ๓๗ เรื่อง แยกเป็น
14 บรรยาย ๑๒ เรื่อง ได้รับรางวัล ๕ เรื่องและโปสเตอร์ ๒๕ เรื่องได้รับรางวัล ๓ เรื่อง

15 - มีผู้ส่งผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์ศาสตร์ทั้งหมด จำนวน ๕๐ เรื่อง คัดเหลือ ๔๙ เรื่อง
16 แยกเป็น บรรยาย ๑๓ เรื่องได้รับรางวัล ๔ เรื่อง และโปสเตอร์ ๒๕ เรื่องได้รับรางวัล ๓ เรื่อง

17 ■ ผลการประกวดผลงานทางวิชาการ **แบบบรรยาย** (oral presentation)

18 - สาขาสังคมศาสตร์ได้รับรางวัลอันดับ ๒ จำนวน ๑ เรื่อง และรางวัลชมเชยจำนวน ๑ เรื่อง

19 - สาขาวิทยาศาสตร์ได้รับรางวัลอันดับ ๒ จำนวน ๒ เรื่อง และรางวัลชมเชยจำนวน ๒ เรื่อง

20 - สาขางานวิจัยเชิงระบบได้รับรางวัลชมเชย ๑ เรื่อง

21 - สาขานวัตกรรมได้รับรางวัลอันดับ ๒ จำนวน ๑ เรื่อง และรางวัลชมเชยจำนวน ๑ เรื่อง

22 ■ ผลการประกวดผลงานทางวิชาการ **แบบโปสเตอร์** (poster presentation)

23 - สาขาสังคมศาสตร์ได้รับรางวัลชมเชยจำนวน ๑ เรื่อง

24 - สาขาวิทยาศาสตร์ได้รับรางวัลชมเชยจำนวน ๓ เรื่อง

25 - สาขางานวิจัยเชิงระบบได้รับรางวัลชมเชยจำนวน ๑ เรื่อง

26 - สาขานวัตกรรมได้รับรางวัลชมเชยจำนวน ๑ เรื่อง

27
28 **ความคิดเห็นจากที่ประชุม**

- 29 ● จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการควรนั้นควรมีตัวเลขปีย้อนหลังด้วย
- 30 ● การลงทะเบียนวันที่ ๒ น่าจะเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนแล้วในวันที่ ๑ ไม่ควรนับซ้ำ และควรมี
- 31 การแยกลักษณะของกลุ่มผู้เข้าร่วมเช่น แพทย์พื้นบ้าน แพทย์แผนไทย หรือประชาชน
- 32 อาจจะมีการทำเป็น Dummy Table เอาไว้ก่อนที่จะจัดประชุม และเตรียมระบบในการเก็บ
- 33 ข้อมูล เพื่อที่จะใส่ใน Dummy Table
- 34 ● งานวิจัยที่ได้รับรางวัลแต่ละเรื่องควรจะส่ง full paper ไม่ควรหยุดเพียงแค่ abstract
- 35 เท่านั้น
- 36 ● สำหรับชื่องานวิจัย และ abstract ถ้าเป็นภาษาอังกฤษ ต้องมีภาษาไทยควบคู่ด้วย
- 37 ● ในการนำเสนอผลงานวิจัยในงานมหกรรมฯ ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
- 38 การแพทย์สมุนไพร การพัฒนาองค์ความรู้ของแผนไทย ควรมีเป้าหมายอย่างชัดเจนในแต่ละปี
- 39 เช่นต้องการจะทราบว่าการวิจัยของกรมฯนั้นมีเป้าหมายหรือไม่ และมีการสนับสนุนในเรื่อง

ของสมุนไพรร้อยไร สนับสนุนการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกอย่างไร หรือกรม
พัฒนาการแพทย์แผนไทย มีกลไกการวิจัยเช่นไรในการผลักดันการแพทย์แผนไทยตรงจุด
ไหนให้เกิดอะไรขึ้น ซึ่งอาจจะมีการให้งบประมาณจากกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยด้วย

- ในงานมหกรรมฯ ควรจะมีงานวิชาการ ที่เป็นการทบทวนวรรณกรรม อาจจะเป็น research package ทั้งหมด ต้องมีการไปสนับสนุนให้ชัดเจน ควรมีเวทีเพื่อเผยแพร่ความรู้ เช่น เวทีประชุมวิชาการ มีการให้รางวัล และมี Journal รวมทั้งสื่อต่าง ๆ และควรมีเวทีขับเคลื่อนนโยบาย ดังนั้นในงานมหกรรมฯ จึงควรจัดการประชุมวิชาการให้เป็นทั้งสามอย่าง คือมีงานวิชาการเพื่อสร้างความรู้ มีเวทีเผยแพร่ความรู้ และสุดท้ายมีเวทีเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย
 - กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ควรแยกงานวิจัยเป็นหมวดหมู่ โดยมุ่งเป้าเพื่อในการนำเสนอสำหรับเวทีนี้ แต่ก่อนนำเสนอในงานมหกรรม ควรมีเวทีประจำปี annual เพื่อนำเสนอผลงานก่อน ซึ่งหากทำได้จริง จะทำให้เวทีวิชาการมีความน่าสนใจมากขึ้น คือเป็นเวทีที่ไม่ได้มานำเสนอเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการนำงานที่เป็น package มานำเสนอ และควรจะมีกลไกที่จะไปสนับสนุนการสร้างความรู้ กลไกหรือเวทีเผยแพร่ความรู้ และกลไกหรือเวทีในการขับเคลื่อนนโยบาย
 - ร่างแผนยุทธศาสตร์ฯ ตอนนี้มี ๒ ร่างใหญ่ๆ คือ ร่างแผนยุทธศาสตร์ฯร่างที่ ๒ ที่เคยนำเสนอประชุมวิชาการ และทางสถาบันสุขภาพวิถีไทย ได้ส่งขอรับความคิดเห็นจากภาคีเครือข่าย และจะมีการจัดเวทีเล็กๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็นในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ หลังจากนั้นจะนำเข้าเสนอคณะกรรมการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติ ในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งถ้าผ่านความเห็นชอบและได้ปรับปรุงแก้ไขก็จะส่งเข้าคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) ในวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ส่งเพื่อขอความเห็นชอบ และหลังจากนั้นจะเข้าเป็นมติของ ครม. ต่อไป
 - การจัดเวทีสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นเรื่องนี้ก่อนจะเข้าคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติในเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ปี ๒๕๕๔ ซึ่งงบประมาณปี ๒๕๕๕ น่าจะเสร็จภายในเดือนมีนาคมนี้ โดยไม่ต้องรอการอนุมัติแผนยุทธศาสตร์ทั้งฉบับ และสำหรับเวทีการรับฟังความคิดเห็นควรจัดเป็นเวทีใหญ่ ในการนำเสนอต่อคสช. จะเห็นว่าเรื่องนี้ได้ผ่านสมัชชาสุขภาพฯ มาแล้ว ส่วนเรื่องการทำงานงบประมาณก็จัดทำกันไป ไม่จำเป็นต้องมารอ เพราะเนื้อหาสาระคงไม่ต่างอะไรกันมาก
 - ร่างแผนแม่บทงานวิจัย (ร่างที่ ๒) จัดทำขึ้นเพื่อจะนำเงินของกองทุนฯ มาสนับสนุนงานวิจัย โดยจะเป็นภาพรวมของแผนแม่บทของชาติก่อน ส่วนกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก อาจจะมาทบทวนบทบาทของกรมฯ ที่เกี่ยวข้องมีแผนแม่บทอย่างไร โดยมีการนำเสนอร่างในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และจะจัดเวทีเล็กๆ อีกครั้งเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามทางกรมฯ ก็ยังไม่สามารถที่จะจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพนัก เนื่องจากได้งบประมาณลดลง
 - ในส่วนของการทำแผนแม่บท จำเป็นต้องมองภาพของเรื่องการพัฒนาการแพทย์แผนไทยแพทย์พื้นบ้าน สมุนไพร ให้เป็นภาพระดับประเทศ และต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นกลไกระดับประเทศ โดยให้แผนวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ชาติ และในยุทธศาสตร์จะต้องมีทั้งการสร้างและการจัดการความรู้ จึงจะเป็นแผนวิจัย
 - ในส่วนของทางกรมฯ ถ้าหากมีงบประมาณไม่เพียงพอควรขอกจาก สกว. อีกทางด้วย
- มติที่ประชุม** เห็นชอบและให้นำข้อเสนอต่างๆ ไปดำเนินการ

- ๒.๑ สรุปรายงานการจัดประชุมวิชาการประจำปีฯ โดย สำนักวิชาการ และคณะทำงานต่างๆ โดย นางสาวรัชณี จันทร์เกษ เลขาธิการคณะกรรมการฯ เพื่อพัฒนางานวิจัยเชิงระบบ การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ได้นำเสนอ (รายละเอียดเอกสารหมายเลข ๑) มีสาระสำคัญ ดังนี้
- วัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายนักวิจัยเพื่อการดำเนินการวิจัยเชิงระบบ ด้าน การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก เพื่อสนับสนุนและส่งเสริม ให้เครือข่ายนักวิจัยเชิงระบบดำเนินการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติ
 - การเปิดรับสมัครในรุ่นที่ ๑ ใช้หัวข้อหลักใน **ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบสุขภาพ** มี โครงการส่งเข้าร่วม ๔๖ โครงการ คัดเลือกโครงการที่เข้าร่วมจำนวน ๒๓ โครงการ ในการประชุมวิชาการครั้งนี้ ส่งผลงานวิชาการเข้าประกวด จำนวน ๑๔ เรื่อง นำเสนอ ๑๑ เรื่อง และได้รับรางวัล ๑ เรื่อง
 - ในวันที่ ๒๐-๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ จะมีจัดเวทีเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงระบบทั้ง ๒๓ เรื่อง เพื่อคู่มือข้อเสนอเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติฯ ส่วนวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ จะจัดประชุมเรื่องการพัฒนาตัวโครงร่างงานวิจัยของรุ่นที่ ๒ โดยภายใต้ หัวข้อใน **ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากำลังคน** ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก ซึ่งมีทั้งหมด ๙ โครงการย่อย และ ๑ ชุดโครงการใหญ่

มติที่ประชุม รับทราบ

- ๒.๓ รายงานการประเมินผล โดย นายลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ (รายละเอียดเอกสาร หมายเลข ๑) มีสาระสำคัญ ดังนี้
- เป็นการประเมินต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยใช้กรอบเดิมในการประเมิน คือการพยายามมอง งานมหกรรมสมุนไพรมหาชนชาติและการประชุมวิชาการประจำปี ในฐานะที่เป็นพื้นที่ กลไก และเครื่องมือของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
 - ในปีที่แล้วการประเมินจะตั้งคำถามว่ารูปแบบการประชุมในภาพรวมอยู่ในฐานะอะไรของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเห็นภาพชัดเจนว่าในการเซตโครงสร้างของการประชุมนั้นไม่ว่า จะเป็นการมีสำนักงานบริหาร การกำหนดให้เป็นฐานะทางยุทธศาสตร์ จะเห็นว่ามี ความชัดเจนมากขึ้น
 - ภาพสะท้อนกลุ่มคนที่มาเข้าร่วมงาน จะสะท้อนให้เห็นว่าในการประชุมวิชาการประจำปี หรืองานมหกรรมสมุนไพรมหาชนชาติเป็นกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ได้จริงหรือไม่ ซึ่งกลุ่ม คนที่เข้าร่วมงานเป็นกลุ่มไหน หรือเป็นใคร และกลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ ควรยึดถือเพื่อเป็นกลุ่มในการขับเคลื่อนหรือไม่
 - สำหรับปีนี้งานมหกรรมถือเป็นเครื่องมือทางยุทธศาสตร์เช่นเดิม โดยจะเก็บข้อมูลส่วนแรก คือ คนที่เข้าร่วมงาน ส่วนที่ ๒ คือการเข้าไปดูลานวัฒนธรรม สุดท้ายคือการบริหารจัดการ โดยมีบทสรุปสำคัญดังนี้

บทสรุปสำคัญ

- สำหรับภาพรวมของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามามีข้อน่าสังเกตว่าไม่ต่างจากปีที่แล้ว จาก ตัวอย่าง ๔,๐๘๓ คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ผู้สูงอายุ มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล จบการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

- 1 - จำนวนคนที่เข้ามาเป็นครั้งที่ ๗ ลดลงเหลือประมาณร้อยละ ๑๑ และคนที่มาเป็นครั้งที่
- 2 แรกคิดเป็นร้อยละ ๕๙
- 3 - จุดประสงค์ของการเข้าร่วมงานมาเพื่อหาความรู้ในการดูแลรักษาสุขภาพ ร้อยละ ๗๒
- 4 และเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับการเอามาใช้ในการทำงาน ร้อยละ ๓๘
- 5 - ๑ ใน ๓ ของคนที่เข้ามา เป็นคนที่ทำงานเกี่ยวข้องของหน่วยงานของรัฐ
- 6 - ร้อยละ ๖๓ คิดว่าการที่เข้ามาประโยชน์ที่ได้รับคือการดูแลสุขภาพตนเอง และส่วนใหญ่
- 7 ประมาณร้อยละ ๗๐ พอใจต่อการเข้าร่วมงาน
- 8 - ร้อยละ ๒๒ เข้าร่วมงานเพื่อมาหาหมอ มาหายา และมาซื้อยา
- 9 - กลุ่มที่มาร่วมงาน ถ้ามองในแง่ของการเปิดพื้นที่ในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเอง
- 10 ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาพื้นบ้านในการดูแลสุขภาพ กลยุทธ์นี้อยู่ใน
- 11 เกณฑ์ที่ดี ประสบความสำเร็จได้ระดับหนึ่ง แต่ถ้ามองในแง่ของตัวแทนของเครือข่าย ไม่
- 12 ว่าจะเป็นเครือข่ายของวิชาการ เครือข่ายหมอพื้นบ้าน แพทย์เกษตรกรรมทางเลือก
- 13 เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายวิทยาลัยการศึกษา ที่เกี่ยวข้องการแพทย์พื้นบ้าน ภาพนี้จะ
- 14 มองไม่ชัด ค่อนข้างกระจาย
- 15 - การประชุมทางวิชาการไม่ต่างกับปีที่แล้ว คุณภาพของงานวิชาการปีนี้ พบว่ายังมีการ
- 16 กระจัดกระจาย และทิศทางการวิจัยเป็นการจัดการความรู้
- 17 - กลุ่มคนที่เข้าร่วมวิชาการค่อนข้างกระจาย โดยจำนวนไม่น้อยที่เข้าร่วมวิชาการโดยที่
- 18 ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายหลัก
- 19 - การอบรม ถือว่าประสบความสำเร็จค่อนข้างสูงมาก และยังมีสีสันเช่นเดิม
- 20 - **ลานวัฒนธรรม** ได้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น คนที่มาร่วมงานนั้นมาทำอะไรกัน พูดคุย
- 21 แลกเปลี่ยนเรื่องอะไร เป็นพื้นที่ที่ทำให้เกิดการถกฉวยต่อยุทธกิจหรือไม่ และปีนี้ก็มี
- 22 เครือข่ายของมุมเกษตร เครือข่ายของอาหาร เข้าร่วมด้วย
- 23 - การบริหารจัดการ เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร มีการค้นพบว่าความรู้สึกเดิมที่ยังมี
- 24 อยู่ เป็นความรู้สึกไม่เป็นเจ้าของ และความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย

ข้อเสนอแนะ

- 26 ๑. การดำเนินการปีต่อไป ต้องเพิ่มความชัด ความกระชับ ความมีประสิทธิภาพของการ
- 27 จัดการในภาพรวมให้มากขึ้น บทสมมติฐานที่ว่าการประชุมวิชาการประจำปี หรืองาน
- 28 มหกรรม มีศักยภาพในเชิงกลยุทธ์ที่จะเป็นพื้นที่หรือกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
- 29 ความชัดประการแรก คือฐานะในเชิงยุทธศาสตร์ของงานมหกรรมและการประชุมวิชาการ
- 30 ที่เชื่อมโยงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติกับยุทธศาสตร์กรมฯ ซึ่งจะเป็นกลไกหลักที่
- 31 สำคัญในบรรลุเป้าหมาย ด้วยการทำหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่ ขับเคลื่อน ผลักดัน
- 32 สร้างเครือข่าย จัดการความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์
- 33 ทางเลือก และต้องทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมองเห็นและยอมรับ จึงมีความจำเป็นต้องให้
- 34 ความสำคัญกับการสร้างกลไกและพัฒนาเวทีการสื่อสารกับระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการ
- 35 ของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 36 ๒. ความชัดเจนในการออกแบบงาน ควรกำหนดเป้าหมายในการจัดงานให้ชัดเจน โดยมี
- 37 ภาพของยุทธศาสตร์หรือ นโยบายของชาติและของกรมฯ เป็นตัวอ้างอิงหลัก และทำ
- 38 อย่างเป็นจริงจะใช้ them ของการประชุม เป็นเครื่องมือในการสร้างความชัดเจนในการเป็น
- 39 ธงนำ หรือพื้นที่ร่วม ในการเชื่อมร้อยภาคต่างๆเข้าด้วยกัน ควรเป็นทั้ง theme ระยะเวลา
- 40 หรือต่อเนื่อง และ theme เฉพาะกิจ เพื่อตอบโจทย์ ในการสร้าง theme ควรออกแบบ

กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่ง theme ที่มีการมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการยอมรับและใช้เป็นเครื่องมือที่มีพลังในการขับเคลื่อนทั้งก่อนงาน ระหว่างงาน และหลังงาน

๓. ความชัดเจนในการออกแบบเป้าหมายและกำหนดผู้เข้าร่วมงานมหกรรมฯ การประชุมวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยจะเคลื่อนอะไร เพื่ออะไร และใครคือกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วม เพื่อการบรรลุอะไร โดยสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือ กิจกรรมการประชุมวิชาการและกิจกรรมลานวัฒนธรรม ดังนี้

- การประชุมวิชาการ ซึ่งจำเป็นต้องผูกโยงกับยุทธศาสตร์การจัดการความรู้และมีแผนที่หรือยุทธศาสตร์การวิจัยที่ชัดเจน สามารถออกแบบและทำงานเชิงรุกได้ ซึ่งการมีภาพทำงานและเตรียมการในเชิงระบบเช่นนี้ จะทำให้การประชุมวิชาการ เป็นงานเชิงรุกมากขึ้น และมีผลกระทบเชิงนโยบายมากขึ้น
- ลานวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ทางสังคมที่สำคัญในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เป็นตลาดนัดภูมิปัญญา ช่องทางทำมาค้าขาย รวมถึงเป็นพื้นที่พักผ่อน ถือว่าเป็นสีสันของงาน ซึ่งในการให้พื้นที่ลานวัฒนธรรม เป็นกลไกในการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ชาติและกรมฯ นั้น จำเป็นต้องมีการทำงานทางความคิดที่ชัดเจน หากใช้ลานวัฒนธรรมเป็นพื้นที่ในการขับเคลื่อนประเด็นทางยุทธศาสตร์ ในแง่ของการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาสุขภาพ พื้นบ้าน หรือสร้างการรับรู้ ความตื่นตัว ในประเด็นการคุ้มครองภูมิปัญญา การสูญพันธุ์ของป่าและสมุนไพร ถ้าทำให้ชัด กระชับ และเชื่อมโยงกับ theme หลักหรือรอง จะทำให้ลานวัฒนธรรมเป็นพื้นที่ในการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์ที่มีพลังมากขึ้น

๔. การทำให้งานมหกรรมสมุนไพรฯ การประชุมวิชาการฯ อยู่ในฐานะเครื่องมือทางยุทธศาสตร์ของกรมฯ ความสำเร็จจะขยายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท จำเป็นต้องมีกรมพัฒนาการแพทย์เป็นแกนหลัก ซึ่งเวทีมหกรรมสมุนไพรฯและการประชุมวิชาการประจำปีถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ตอบโจทย์ในเรื่องนี้ได้ดี เพราะจะเป็นพื้นที่ที่ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว แลกเปลี่ยน องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ของระบบสุขภาพเชิงวัฒนธรรม การที่จะทำให้งานฯ มีบทบาทอย่างชัดเจน โดยในการขับเคลื่อนงานมหกรรมฯ ควรจะสร้างให้มีกลไก กระบวนการ หรือเวที ในการสื่อสาร กับผู้บริหารระดับสูงของกรมฯ และระดับผู้อำนวยการสำนักฯและนักวิชาการ เพื่อให้เกิดการมองเห็นและยอมรับยุทธศาสตร์ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท ตลอดจนฐานะทางยุทธศาสตร์ของงานมหกรรมฯรวมทั้งแปรเปลี่ยนเป็นนโยบายที่มีการกำหนดเป็นแผนตัวชี้วัด และงบประมาณที่ชัดเจนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นจากที่ประชุม

- กรมฯ จะต้องเป็นผู้ที่ convince และต้องสร้างความชัดเจนในงานมหกรรมฯ ซึ่งถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ แต่ปัญหายังคงมีอยู่คือ การสื่อสาร
- กระบวนการที่ทำงานและพัฒนา จะมีการยกระดับอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมาค่อนข้างประสบความสำเร็จ เพราะเพียง ๕ วันในการจัดงานนั้น ก็สามารถสื่อภาพบรรยากาศของประเทศเป็นมูลค่าค่อนข้างมหาศาลในแง่ของการรับรู้ ทุกคนที่เข้ามาได้ใช้ประโยชน์จากงานนี้ได้ทั้งหมด แต่หากคิดในอีกด้านหนึ่งพบว่า อาจจะต้องมีการทุ่มกำลังในบางจุดก่อน เช่น การขับเคลื่อนเรื่องพืชพันธุ์ต้นไม้ที่กำลังจะสูญพันธุ์ และสิ่งที่น่ากังวล คือเกรงว่าจะเป็นการฝังตัวไปในระบบราชการ หากมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือผู้นำ

- การเรียนรู้ระบบการจัดการจากบทเรียนในต่างประเทศ โดยที่ ๑) ไม่ถูกครอบงำโดยกรมหรือกระทรวง ๒) เชื่อมโยงกับกรมหรือกระทรวง ซึ่งจะทำอย่างไรเพื่อให้กรมหรือกระทรวงรู้สึกเป็นเจ้าของเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น คือ ให้การประชุมวิชาการหรืองานมหกรรมสมุนไพรมีชื่อเป็นของประเทศไทย และภาคีเครือข่าย และกระทรวงหรือกรมเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของ ตัวอย่างเช่น คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ๓๙ คน มีบุคคลจากกระทรวงเพียง ๑ คน คือ รัฐมนตรีสาธารณสุข
- การมองที่กลุ่มเป้าหมายน่าจะเป็นทิศทางหนึ่ง เพราะในแต่ละครั้งเราไม่สามารถตอบกลุ่มเป้าหมายได้เท่าไรนัก
- Theme ของงานควรจะเตรียมล่วงหน้าให้นานกว่าเดิม ทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- ควรให้องค์กรเจ้าภาพรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วม และใช้ประโยชน์จากการจัดงานมหกรรมฯ ไม่ใช่แค่สนับสนุนในด้านงบประมาณเท่านั้น
- มีเหตุการณ์ที่น่าศึกษาและน่าสนใจ คือ จุดที่ ๑ ทาง รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศร ทุกปีที่จัดงานไม่สนใจว่ากรมจะเล่น them เท่าไร จุดที่ ๒ ส่วนของการเกษตร ตอนนี้มีเครือข่ายต่างๆ ด้านการเกษตร ทำให้เกิดการสร้างและอนุรักษ์พันธุ์ข้าว ทำให้เกิดวิธีการต่อสู้หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
- สถานการณ์ที่เราเห็นในรูปธรรม สำนักต่างๆ ได้เข้าไปมีกิจกรรมกับงานครั้งนี้มีความชัดเจนขึ้น แต่ประเด็นที่กล่าวถึงนั้นเป็นในส่วนของข้อมูลที่เป็นของผู้บริหารของสำนัก อาจจะต้องมีกลไกในการสื่อสารที่ชัดเจนมากขึ้น โดยมีกลไกคือตัวบุคคลที่เข้ามาเป็นตัวเชื่อมระหว่างเครือข่าย ข้อสังเกตแรก คือ ถ้ากลไกที่เป็นตัวบุคคลไม่อยู่แล้ว กลไกที่เหลืออยู่จะสามารถทำงานอยู่หรือไม่ ประการต่อมาคือเรื่องของกลุ่มเป้าหมาย ขณะนี้แต่ละส่วนงานก็มีกลุ่มเป้าหมายที่คาดหวังเอาไว้ ดังนั้นถ้าเป้าหมายของการจัดประชุมต้องการบรรลุอะไร ก็ต้องมีการออกแบบกลุ่มคนที่จะเข้ามาสู่กระบวนการ
- ข้อเสนอประเด็นที่เป็นรูปธรรม ๒ ข้อที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อเสนอให้กรรมการตัดสินใจ
 - ๑) ส่วนแรก จุดเชื่อมระหว่างกรมกับเครือข่ายภายนอก บนพื้นฐานการวิจัยปรัชญา สิ่งที่เราเรียกว่าเป็นภาพรวมของชาติ อาจจะไม่เพียงพอ ต้องมีมากกว่านี้เพื่อให้เห็นถึงเครือข่ายการขับเคลื่อน
 - ๒) ส่วนที่สอง คืองานวิชาการ มีภาคีเข้ามาเกี่ยวข้องมากทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ และกลุ่มต่างๆ กลไกของการจัดทำวิจัยเชิงระบบยังไม่อยู่ในระดับของการปรับตัวในเชิงยุทธศาสตร์ได้ ตรงนี้ควรจะมีอะไรบางอย่างเข้ามาเพื่อดูแลยุทธศาสตร์การวิจัยทั้งหมด เชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้ ผู้ผลิต หรือแหล่งทุนเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัย สถานบริการ เครือข่ายภูมิภาค ควรจะทำกลไกการสนับสนุนให้ชัดเจน เพื่อที่จะทำให้การประชุมวิชาการประจำปี งานมหกรรมสมุนไพรมีชื่อเป็นรูปธรรมและมีทิศทางมากขึ้น

มติที่ประชุม เห็นชอบและให้นำข้อเสนอต่างๆ ไปดำเนินการ

